

Genel puanlama ilkeleri

- Örnek cevaplar yol göstericidir; anlam bakımından doğru ve eş değer her cevap tam puan alır. Ezber cümle aranmaz.
- Her ölçüt ayrı değerlendirilir; ölçütü kısmen karşılayan cevaplara, ilgili notta belirtilen kısmi puan verilir.
- Yanlış bilgi içeren kısım, ilgili ölçütten puan almaz; cevabın doğru olan diğer kısımları ayrıca puanlanır.
- Yazım ve noktalama hataları anlamı bozmuyorsa puan kırılmaz.
- Her sorudaki ölçüt puanlarının toplamı, o sorunun puanına eşittir.

Soru	Başlık	Öğrenme çıktısı	Puan
1	Başkan kim?	SB.5.1.1	15
2	Yeni şehir, yeni gruplar	SB.5.1.1	15
3	Okul gazetesi röportajı	SB.5.1.2	15
4	Kan bağıışı günü	SB.5.1.3	15
5	Mahalle bakkalının defteri	SB.5.1.3	20
6	Yeni yol, yeni konum	SB.5.2.1	20
TOPLAM			100

SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme

SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme

1

Başkan kim?

15 PUAN

a) Sınıf başkanlığı doğuştan mı yoksa sonradan mı kazanılan bir roldür? Gerekçesiyle yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Sonradan kazanılan bir roldür; Erdem bu role belirli bir dönemden sonra, seçimle sahip olmuştur.

Puanlama ölçütü	Puan
Sonradan	2
Seçimle/belirli bir dönemden sonra kazanıldığını belirtme	2
Madde toplamı	4

b) Sınıf başkanı rolünün iki sorumluluğunu yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Arkadaşlarının önerilerini dinleyip öğretmene iletmek; sınıfın düzenine yardımcı olmak; sınıfı temsil etmek.

Puanlama ölçütü	Puan
1. uygun sorumluluk	3
2. uygun sorumluluk	3
Madde toplamı	6

c) Arkadaşlarının isteğini grup ve rol kavramları açısından değerlendiriniz. (5 puan)

Örnek cevap: Başkanlık rolü sınıf grubuna aittir. Teneffüsteki oyun ise arkadaş grubunun ortak kararıdır. Bir gruptaki rolü başka grupta sürdürmek uygun değildir, rol çatışmasına yol açabilir.

Puanlama ölçütü	Puan
Başkanlık rolünün sınıf grubuyla sınırlı olduğunu belirtme	3
Rol çatışması ya da arkadaş grubunda kararın ortak alınması gerektiğini açıklama	2
Madde toplamı	5

SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme

2

Yeni şehir, yeni gruplar

15 PUAN

a) Taşınmayla birlikte Zehra'nın gruplarında hangi değişiklikler olmuştur? Yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Halk oyunları ekibinden ayrıldı; bilim kulübüne katıldı; yeni bir arkadaş grubu edindi (sınıfı da değişti).

Puanlama ölçütü	Puan
Ayrıldığı bir grubu belirtme	2
Katıldığı yeni bir grubu belirtme	3
Madde toplamı	5

b) Zehra'nın hangi gruptaki rolü taşınmadan etkilenmemiştir? Nedenini yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Ailedeki evlat rolü. Aile grubu değişmemiştir; bu rol doğuştan kazanılmıştır.

Puanlama ölçütü	Puan
Aile grubu / evlat rolü	2
Aile grubunun değişmediği ya da rolün doğuştan olduğu gerekçesi	3
Madde toplamı	5

c) Bu örnekten yola çıkarak grupların değişmesinin rollerimizi nasıl etkilediğini açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: Dâhil olduğumuz grup değişince o gruba özgü rolümüz de değişir. Zehra halk oyunları ekibi üyesi rolünü bırakmış, bilim kulübü üyesi rolünü kazanmıştır.

Puanlama ölçütü	Puan
Grup değişince rolün de değiştiğini ifade etme	3
Metinden örnekle destekleme	2
Madde toplamı	5

SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme

3 Okul gazetesi röportajı

15 PUAN

a) Bu kadar farklı milletin uzun süre bir arada yaşayabilmesinin önemli bir nedeni nedir? (5 puan)

Örnek cevap: Osmanlı Devleti'nin farklılıklara karşı saygılı (hoşgörülü) tutumu.

Puanlama ölçütü	Puan
Farklılıklara saygı/hoşgörü	5
Madde toplamı	5

b) Kültürel özelliklere saygı duyulan yerlerde görülen iki olumlu sonucu yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Kültürel zenginlik oluşur; güven ve empati gelişir; yardımlaşma ve dayanışma artar; birlik ve beraberlik duygusu güçlenir (herhangi ikisi).

Puanlama ölçütü	Puan
1. olumlu sonuç	3
2. olumlu sonuç	3
Madde toplamı	6

c) Bu röportaj için ana fikri yansıtan kısa bir gazete başlığı yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: "Saygı Varsa Birlik Var: 72 Milletin Ortak Yurdu"

Puanlama ölçütü	Puan
Saygı ile birlikte yaşama arasındaki ilişkiyi yansıtan başlık	4
Madde toplamı	4

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- c maddesinde yalnızca konuyu adlandıran ("Osmanlı Devleti") başlıklara 1 puan verilir.

SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme

4 Kan bağışığı günü

15 PUAN

a) Kan bağışığı, sivil toplum çalışmalarının hangi faaliyet alanına girer? (3 puan)

Örnek cevap: Sağlık.

Puanlama ölçütü	Puan
Sağlık	3
Madde toplamı	3

b) Öğrencilerin bu kampanyaya katkı sağlayabileceği iki yol yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Kampanyayı duyuran afişler hazırlamak; ailelerini ve komşularını bağışa davet etmek; bağış günü yönlendirme görevinde bulunmak.

Puanlama ölçütü	Puan
1. uygun katkı yolu	3
2. uygun katkı yolu	3
Madde toplamı	6

c) Bu kampanyanın toplumsal birliğe katkısını açıklayınız. (6 puan)

Örnek cevap: İnsanlar tanımadıkları ihtiyaç sahipleri için bir araya gelir. Bu durum güveni ve birlik duygusunu artırır, ihtiyaç sahiplerinin sorununun çözülmesine yardımcı olur.

Puanlama ölçütü	Puan
İhtiyaç sahiplerine destek olunduğunu belirtme	3
Güven, birlik-beraberlik gibi toplumsal bir sonuçla ilişkilendirme	3
Madde toplamı	6

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

5

Mahalle bakkalının defteri

20 PUAN

a) Zimem defteri geleneğini açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: "Zimem" borç demektir. Yardımının gizli kalmasını isteyen kişi, dükkândaki borcunu ödeyemeyen birinin borcunu öder; kimin borcunu ödediğini bilmez.

Puanlama ölçütü	Puan
Başkasının borcunun ödenmesi	3
Yardımın gizli yapılması	2
Madde toplamı	5

b) Bu geleneğin mahallede yeniden uygulanması için bakkalın, mahalle sakinlerinin ve öğrencilerin üstlenebileceği birer görev yazınız. (10 puan)

Örnek cevap: Bakkal: borç defterini isim açıklamadan kullanıma hazır tutar. Mahalle sakinleri: imkânları ölçüsünde, kim olduğunu sormadan borç öder. Öğrenciler: geleneği mahalleye anlatan bir duyuru hazırlar, ailelerini bilgilendirir.

Puanlama ölçütü	Puan
Bakkal için uygun görev	3
Mahalle sakinleri için uygun görev	4
Öğrenciler için yaşa uygun görev	3
Madde toplamı	10

c) Bu uygulamada borcu ödenen kişinin kimliğinin gizli kalması neden önemlidir? (5 puan)

Örnek cevap: Borcu ödenen kişinin onuru incitilmez, mahcup olmaz; yardım gösteriş için değil, gönülden yapılır.

Puanlama ölçütü	Puan
İnsan onurunun korunması	3
Gösterişten uzak, içten yardım ya da güven gibi ek bir gerekçe	2
Madde toplamı	5

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- b maddesinde borcu ödenecek kişilerin adlarını açıklamayı içeren görevler puanlanmaz.

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

6

Yeni yol, yeni konum

20 PUAN

a) Babanın sözünde hangi iki konum türünden söz edilmektedir? Her birini kısaca açıklayınız. (8 puan)

Örnek cevap: Mutlak konum: enlem ve boylamla belirlenir, hiç değişmez. Göreceli konum: çevredeki iller, doğal yapılar ve ulaşım yollarına göre belirlenir, değişebilir.

Puanlama ölçütü	Puan
Mutlak konumu adlandırma	2
Mutlak konumun açıklaması (enlem-boylam, değişmez)	2
Göreceli konumu adlandırma	2
Göreceli konumun açıklaması (çevreye göre, değişebilir)	2
Madde toplamı	8

b) Yeni ulaşım yollarının ilin göreceli konumunu değiştirmesinin nedenini açıklayınız. (6 puan)

Örnek cevap: Göreceli konum çevredeki ulaşım yollarına göre belirlenir. Yeni yollar ilin çevresiyle ilişkisini değiştirdiği için göreceli konum da değişir.

Puanlama ölçütü	Puan
Göreceli konumun ulaşım yolları/çevre ile belirlendiğini belirtme	3
Yeni yolların bu ilişkiyi değiştirdiğini açıklama	3
Madde toplamı	6

c) Umay, okula yeni gelen bir arkadaşına evini tarif edecek. Hangi konum türünü kullanmalıdır? En az iki yer adı kullanarak örnek bir tarif cümlesi yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Göreceli konum. "Okulun arkasındaki sokaktan sağa dön; parkın karşısındaki mavi apartman bizim evimiz."

Puanlama ölçütü	Puan
Göreceli konum	2
En az iki yere göre yapılmış anlaşılır tarif	4
Madde toplamı	6

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- c maddesinde tarif tek bir yere göre yapılmışsa ikinci ölçütten 2 puan verilir.

SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme